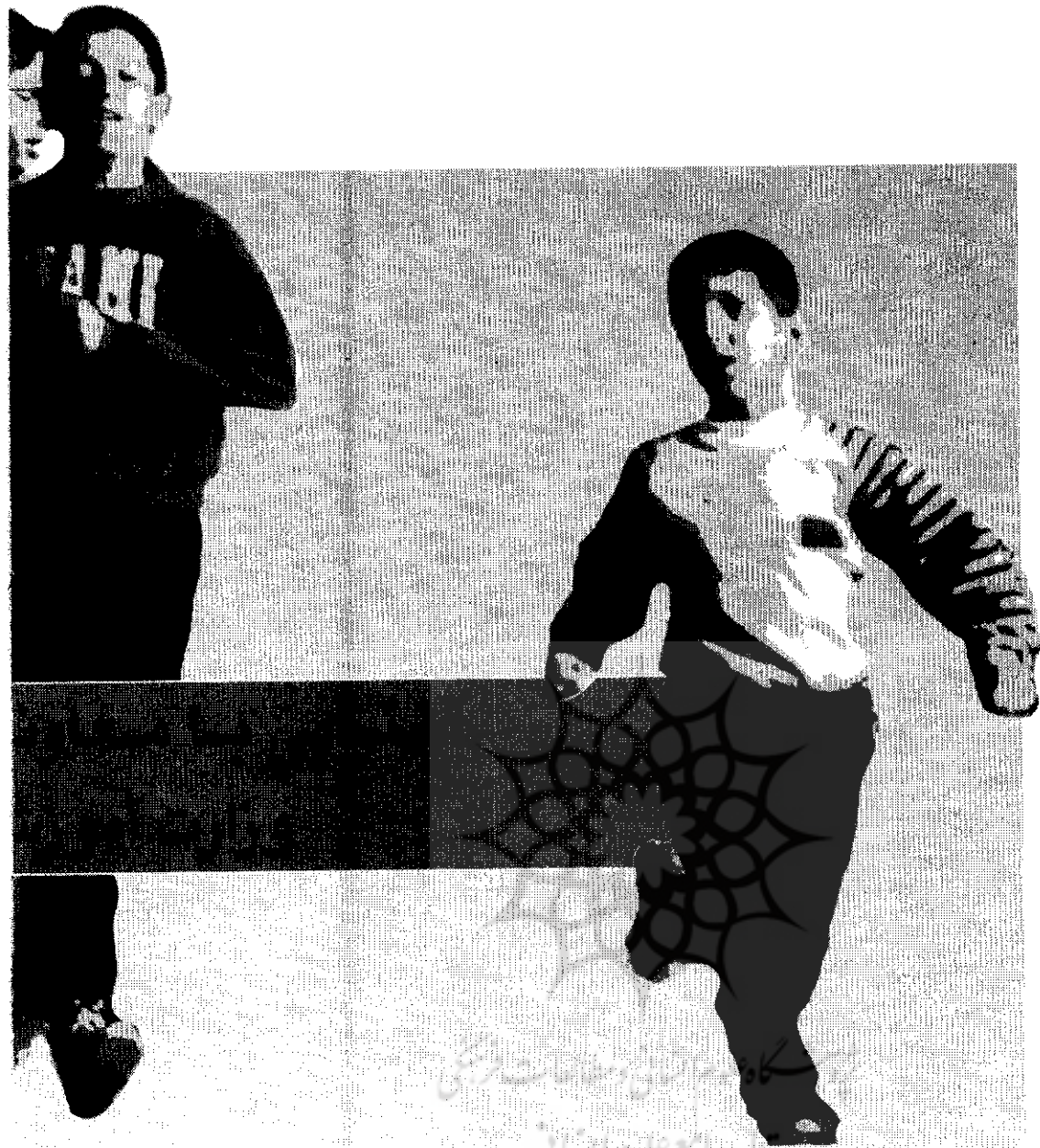

نویسنده:
جواد آزمون

مقدمه

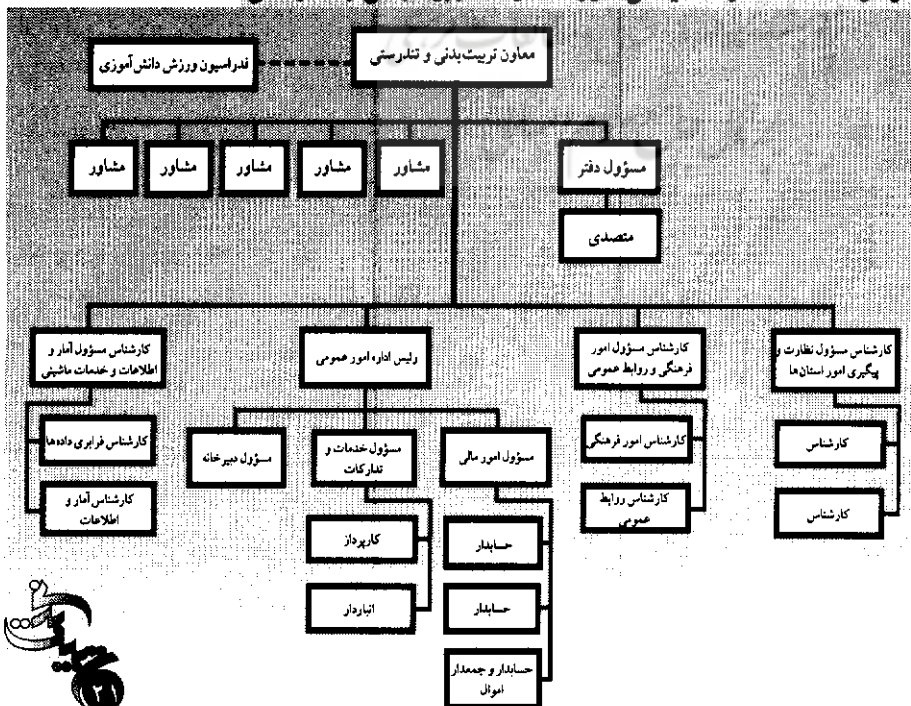
پس از تصویب قانون اداری وزارت فرهنگ در سال ۱۲۸۷ خورشیدی که در آن به امر تربیت بدنی و پرورش جسم دانش آموزان اشاره شده بود، بنا به پیشنهاد سیدمحمدتدین، وزیر فرهنگ وقت (سال ۱۳۰۶ ه.ش)، و بر اساس قانونی که از تصویب مجلس شورای ملی گذشت، درس تربیت بدنی و ورزش، به صورت رسمی جزء برنامه های درسی همه مقاطع تحصیلی قرار گرفت. ۶ سال بعد یعنی در سال ۱۳۱۲، اولین تشکیلات ستادی تربیت بدنی و ورزش، برای هدایت ورزش تدوین و «دایره

تربیت بدنی» در وزارت معارف، اوقاف و صنایع مستظرفه تأسیس شد. از سال ۱۳۱۲ تا ۱۳۸۰، یعنی طی ۶۸ سال، تشکیلات ستادی تربیت بدنی و ورزش در وزارت آموزش و پرورش، دچار تغییر و تحولات متعددی شد که عبارتند از: تبدیل شدن به اداره کل تربیت بدنی در سال ۱۳۳۵؛ تشکیل معاونت ورزشی وزارت آموزش و پرورش در سال ۱۳۵۷؛ اداره کل تربیت بدنی در سال ۱۳۵۸؛ تفکیک شدن اداره کل تربیت بدنی به دو اداره کل تربیت بدنی دختران و پسران، تحت پوشش معاونت پرورشی در سال ۱۳۷۷ و نهایتاً، تأسیس

معاونت تربیت بدنی و تندرستی با ۴ دفتر تابعه «تربیت بدنی دختران»، «تربیت بدنی پسران»، «بهداشت و تغذیه» و «تحقیقات و توسعه» در سال ۱۳۸۰. اکنون نزدیک به یک سال و شش ماه است که از زمان تأسیس «معاونت تربیت بدنی و تندرستی» در ساختار تشکیلاتی وزارت آموزش و پرورش می گذرد. در این مدت، کم تر جریده یارسانه ای نسبت به معرفی تشکیلات، وظایف و ساختار آن اقدام کرده است. با این حال، در این مقاله سعی خواهد شد تا اطلاعات جامعی از این تشکیلات، در اختیار معلمان و کارشناسان عزیز قرار گیرد.

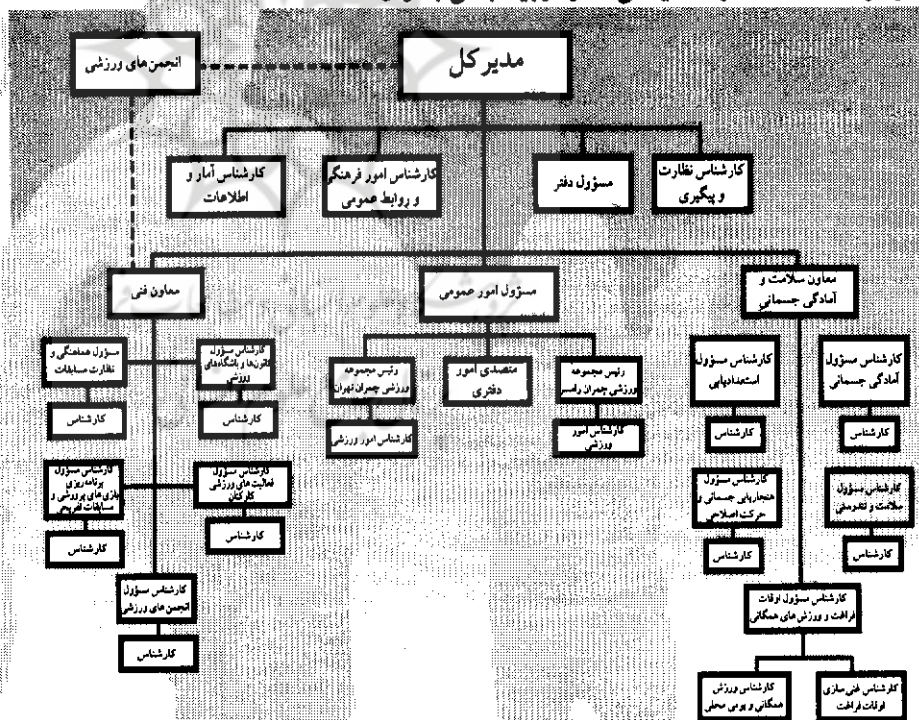
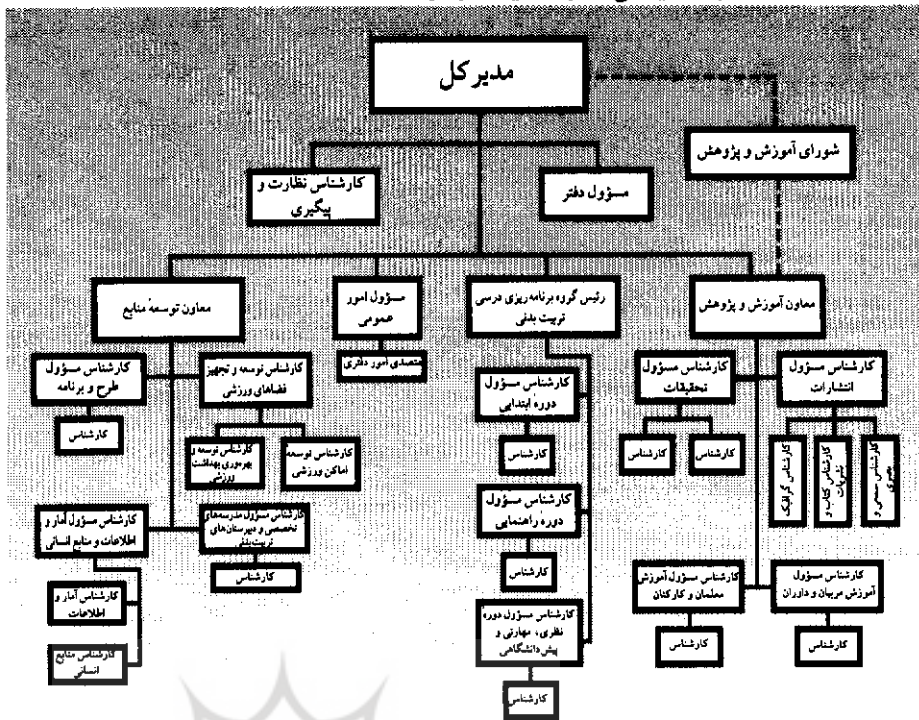
نمودار ۱-۲. ساختار تشکیلاتی حوزه معاونت تربیت بدنی و تندرستی

وظایف و ساختار تشکیلاتی معاونت تربیت بدنی و تندرستی

معاونت پشتیبانی وزارت آموزش و پرورش در بخشنامه شماره ۷۵۰/۷۶۹۹ مورخ ۸۰/۱۲/۱۸، با استناد به دستورالعمل های شماره ۱۱/۲۴۸۲ مورخ ۷۹/۱/۲۴ و ۱۰۵/۷۰۳۱ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۷ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، وظایف و ساختار تشکیلاتی معاونت تربیت بدنی و تندرستی را به این شرح اعلام کرد:

مربوط به گسترش، توسعه و تعمیم ورزش دانش آموزی، همچنین بهداشت و سلامت دانش آموزان.

- ۳-۱. همکاری با سازمان تربیت بدنی جمهوری اسلامی، به منظور استفاده از تجربیات و امکانات متقابل.
- ۴-۱. تنظیم برنامه های کوتاه مدت، میان مدت و درازمدت، در جهت ارتقای امر ورزش و سلامت دانش آموزان.
- ۵-۱. همکاری با سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، به منظور تدوین جزوه ها، نشریه ها و کتاب های ورزشی.
- ۶-۱. همکاری با سازمان اتوسازی و توسعه و تجهیز مدرسه های کشور، به منظور تجهیز کردن مدرسه ها برای داشتن امکانات ورزشی و توسعه ورزشگاه های دانش آموزی.
- ۷-۱. نظارت بر تدوین نرم ها و استانداردهای ورزشی و بهداشتی.
- ۸-۱. تنظیم برنامه های لازم برای ارتقای امر ورزش دانش آموزان دختر و تلاش در جهت توسعه امکانات ورزشی برای آنان.
- ۹-۱. تدوین برنامه های لازم برای اجرای برنامه تغذیه رایگان دانش آموزان، به ویژه در نقاط محروم کشور.
- ۱۰-۱. نظارت بر فعالیت های تحقیقاتی در امر ورزش دانش آموزی و ایجاد ارتباط با مؤسسات تحقیقاتی در این زمینه.
- ۱۱-۱. همکاری با معلمان و معلمات برای ارتقای صلاحیت های علمی و تخصصی معلمان ورزش.
- ۱۲-۱. اهتمام در تلفیق برنامه های ورزشی با برنامه های تربیتی و فرهنگی در اماکن و تأسیسات ورزشی.
- ۱۳-۱. همکاری با معلمان و معلمات پشیمانی برای جذب اعتبارات مربوط به تربیت بدنی و بهداشت مدرسه ها و ارائه پیشنهادها اصلاحی، هنگام تدوین بودجه های سالیانه.

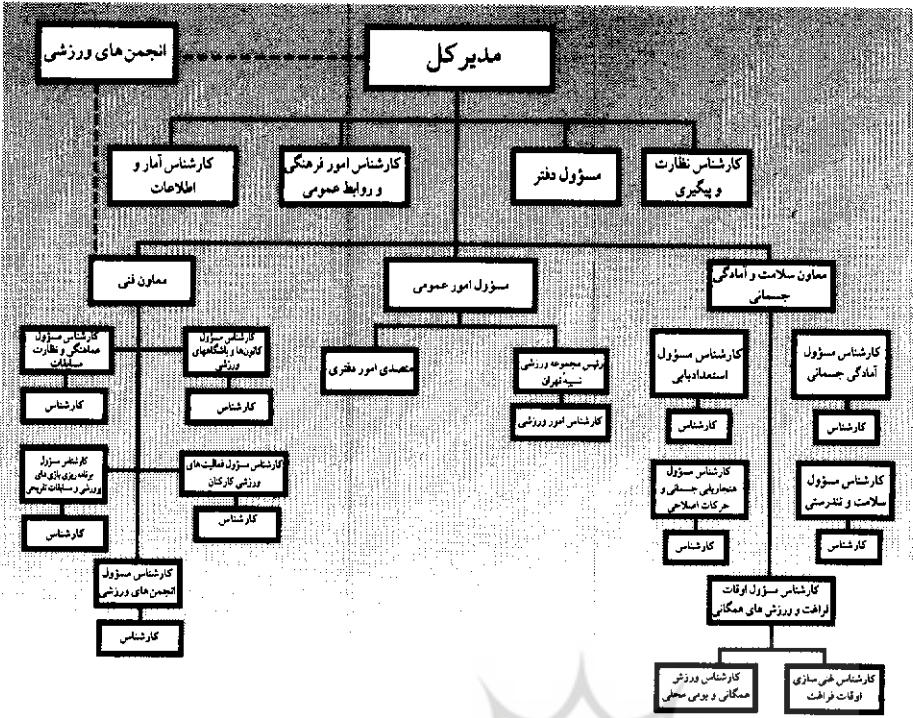
۱. و کلیف معاونت تربیت بدنی و تندرستی؛
۲. دفتر تربیت بدنی دختران، تربیت بدنی پسران، بهداشت و تغذیه، تحقیقات

۱. و کلیف معاونت تربیت بدنی و تندرستی؛
۲. دفتر تربیت بدنی دختران، تربیت بدنی پسران، بهداشت و تغذیه، تحقیقات

نمودار ۲ - ۴. ساختار تشکیلاتی دفتر تربیت بدنی دختران

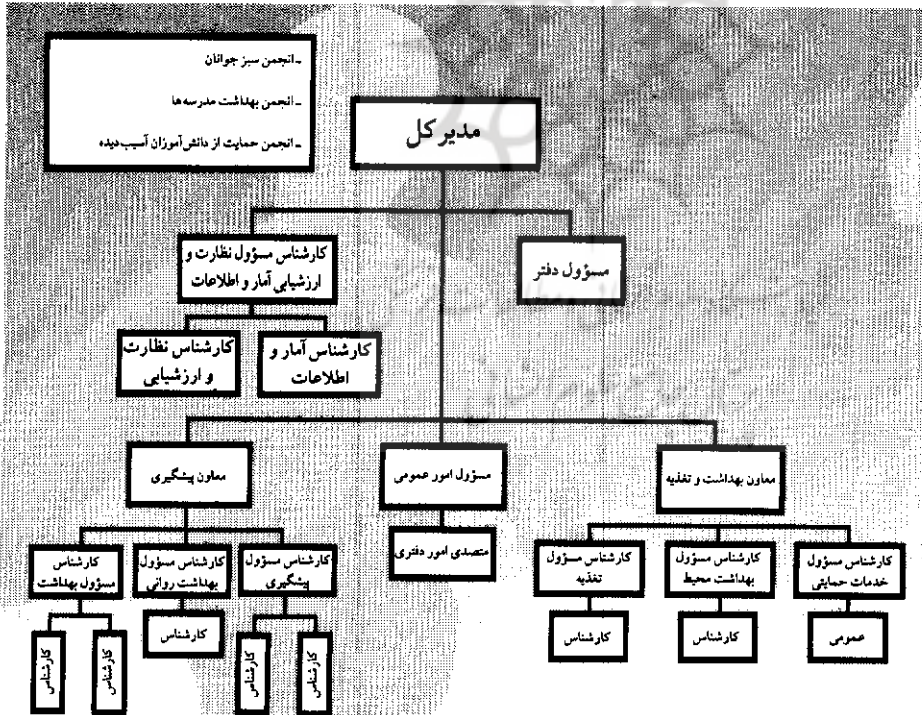

۱۴-۱. نظارت بر برنامه ریزی مسابقات ورزشی دانش آموزی، المپادهای ورزشی و توسعه مسابقات ورزشی با سایر کشورها
 ۱۵-۱. جلب مشارکت های مردمی و اولیای دانش آموزان از طریق توسعه و گسترش فدراسیون ورزش مدرسه ها
 ۱۶-۱. همکاری با سایر حوزه های معاونت در جهت پیشبرد برنامه های واحدهای تابعه.

۲. ساختار تشکیلاتی معاونت تربیت بدنی و تندرستی و دفترهای تابعه

نمودارهای ۱ تا ۲ تا ۵، این موارد را نشان می دهد: ساختارهای تشکیلاتی معاونت تربیت بدنی و تندرستی، دفترهای تابعه و اسامی پست های سازمانی. آدرس ساختمان اداری معاونت تربیت بدنی و تندرستی و دفترهای تابعه آن چنین است:
 تهران- بزرگراه شهید مدرس- خیابان شهید دستگردی (ظفر)- خیابان شهید فرید افشار (زیبسی)- خیابان شهید دلیری (نورمالان)- بیش کوچه شهید رسول زاده - شماره ۲۲.

نمودار ۲ - ۵. ساختار تشکیلاتی دفتر بهداشت و تغذیه

در پایان

اطلاعات ارائه شده، برگرفته از بخشنامه سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور بود. اما اکنون، آنچه وجود دارد، دفتر تحقیقات و توسعه تربیت بدنی پسران؛ تربیت بدنی دختران؛ بهداشت و تغذیه، و به علاوه آن، فدراسیون ورزش مدرسه ها و دفتر پیشگیری برای جلوگیری از مصروف مراد مخدر است. همچنین انجمن های ورزشی دفتر پسران و دختران نیز، در اختیار و تحت مدیریت فدراسیون ورزش مدارس است.

و تندرستی، در وزارت آموزش و پرورش با شرح وظایف و ساختار تشکیلاتی (در سطور قبل به آن ها اشاره شد) تأسیس گردید. پس از یک سال و اندی که از موجودیت این تشکیلات می گذرد، آیا

تربیت بدنی و ورزش مدرسه ها توانسته است به اهداف خود برسد و یا حتی قدم در مسیر اهداف خود بردارد؟ این موضوعی است که در تحقیق های آینده باید مشخص شود.

به هر حال پس از سال ها، آرزوی معلمان، کارشناسان و متخصصان حوزه تربیت بدنی و ورزش در مدرسه ها در سال ۱۳۸۰ برآورده شد و معاونت تربیت بدنی